

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Saksbeh./tlf.nr.: Tommy Haugen / 994 98 990
Vår ref.: 20/00640-12
Vår dato: 17.11.2020

Referat Nasjonalt kraftsystemmøte 2020

I henhold til forskrift om energiutredninger § 18, skal Statnett arrangere Nasjonalt kraftsystemmøte hvert andre år. Statnett skal oversende referat fra møtet senest en måned etter avholdt møte. Vedlagt er program og referat fra møtet.

Nasjonalt kraftsystemmøte 2020 ble avholdt 22. oktober. Møtet skal holdes likt som høringen av de europeiske nettplanene. I planleggingen av møtet var det usikkert når de europeiske nettplanene skulle bli sendt på høring, grunnet koronapandemien og IT-problemer hos Entso-E. Europeisk Plan 2020 (TYNDP 2020) ble sendt på høring i starten av november. NVE ga Statnett dispensasjon fra forskrift om energiutredninger § 18 andre ledd i e-post datert 3. september 2020. Nasjonalt kraftsystemmøte 2020 ble derfor avholdt før høringen av de europeiske nettplanene.

Med vennlig hilsen

Statnett SF

Grete Westerberg
Direktør Kraftsystemplanlegging

Dokumentet er godkjent iht. interne retningslinjer, og har derfor ingen signatur.

Program Nasjonalt kraftsystemmøte 2020

Akselerert elektrifisering – et felles ansvar

Håkon Borgen, konserndirektør Statnett

Langsiktig markedsanalyse 2020-2050: Veien mot nullutslipp

Anders Kringstad, avdelingsleder markedsanalyse Statnett

Norsk fornybarnæring: Muligheter og utfordringer i møtet med europeisk klimaomstilling

Knut Kroepelien, administrerende direktør Energi Norge

Hva trengs for å få til en storstilt utbygging av vindkraft til havs?

Johan Sandberg, senior manager Aker Offshore Wind

11:00 – 12:00 Pause

Hvordan sikre riktige tiltak til rett tid?

Grete Westerberg, direktør kraftsystemplanlegging Statnett

Utnytter vi kapasiteten i distribusjonsnettet i 2020?

Bjørn Rune Stubbe, nettsjef Tensio

Landbasert matfiskproduksjon – hvorfor landbasert, krav til forsyningssikkerhet og mulig forbruksfleksibilitet

Hallgeir Øyen, technical manager Salmon Evolution

Elektrifisering og naturmangfold – fot i hanske?

Ingrid Myrtveit, avdelingsleder areal og miljø i Statnett

Paneldebatt

Paneldeltakere: Håkon Borgen, Knut Kroepelien, Johan Sandberg, Bjørn Rune Stubbe og Hallgeir Øyen

14:00 Oppsummering og ferdig for dagen

Referat fra Nasjonalt kraftsystemmøte

Nasjonalt kraftsystemmøte 2020 ble avholdt digitalt grunnet den pågående koronapandemien. Det var 139 deltakere representert fra i hovedsak andre nettselskaper, kraftprodusenter, store forbrukere, sentrale myndigheter og interesseorganisasjoner. Programmet var todelt med totalt åtte foredrag og én paneldebatt. Halvparten av foredragene ble holdt av Statnett, mens resterende var fra eksterne parter. Presentasjonene er tilgjengelig på Statnett sine [nettsider](#).

Harris Utne fra Statnett åpnet møtet med en presentasjon om prosessen rundt kraftsystemutredningen. I presentasjonen informerte han også om hvilke forbedringer Statnett gjør i forbindelse med egen kraftsystemutredning, og at samhandlingen mellom regionale kraftsystemutredninger og kraftsystemutredning for transmisijsnettene vektlegges høyt for Statnett.

Håkon Borgen fra Statnett forklarte den radikale endringen det europeiske energisystemet står overfor for å nå nullutslipp i 2050. Norge har et forsprang, og Statnett har bygget et godt utgangspunkt for å møte omstillingen. Samtidig driver raskere elektrifisering og fornyelser investeringene til Statnett. Fornyelser av aldrende anlegg vil gi en kapasitetsøkning og det blir sentralt å se dette i sammenheng med aktørers ønsker om økt strømforbruk. Et europeisk offshore nett vil bli en sentral del av løsningen i møte med nullutslippssamfunnet, og Håkon understreket viktigheten av helhetlig planlegging for å få en rasjonell utbygging. Klimamålene er innen rekkevidde, men vi har alle et felles ansvar for å nå målene.

Anders Kringstad fra Statnett gikk gjennom hovedpunktene i Statnett sin langsiktige markedsanalyse. Anders forklarte at vi forutsetter et utviklingsløp mot null utslipp i hele det europeiske energisystemet til 2050. Resultatet er en dobling av kraftforbruket og at vind- og solkraft står for rundt 85 % av kraftproduksjonen. Stadig mer av forbruket tilpasses produksjonen, og lagring får systemet til å henge sammen. Videre beskrev Anders forventede kraftpriser og prisvolatilitet frem til 2050. Avslutningsvis gikk Anders gjennom forventninger i forbruk, produksjon og kraftpris i Norge, og behov og lønnsomhet for nett.

Knut Kroepelien fra Energi Norge startet med å se på hvilke muligheter og utfordringer norsk fornybarnæring har i møtet med europeiske klimaomstilling. I presentasjonen gikk Knut gjennom EU sin rolle som pådriver for nullutslippssamfunnet, og hvordan norsk fornybarnæring er posisjonert for å møte dette. Videre beskrev han hvilke forretningsområder som gir Norge potensiale i å lykkes. Her beskrev han spesielt hvordan systemoptimalisering kan gi oss et konkurransefortrinn, og understreket viktigheten av å bygge lønnsom utvekslingskapasitet.

Johan Sandberg fra Aker Offshore Wind forklarte selskapets havvindsatsing. I presentasjonen forklarte han hvilket potensial som ligger i bruk av fornybar energi for å redusere utslipp av CO₂. Videre forklarte han ulike fordeler med bruk av havbasert vindkraft, herunder at den har en kapasitetsfaktor som er høyere enn for både bunnfast og landbasert vind. Avslutningsvis gikk han gjennom selskapets investeringsportefølje, og deres mål om å drive ned kostnadene mot 2030 og videre framover.

Grete Westerberg fra Statnett hadde første foredrag etter pause. Et volum på nærmere 18 800 MW er omsøkt hos Statnett siden 2018. I tilfeller hvor det ikke er tilstrekkelig kapasitet for å realisere tilknytning må Statnett starte opp en mer detaljert utredning. I utredningene analyserer Statnett hva som skal til for å møte ulike scenarier for utvikling, og planlegger eventuelle tiltak i takt med behovet og i samarbeid med underliggende netteiere. Videre beskrev hun hvilke løsninger Statnett vurderer for å realisere tilknytning i tide, da bygging av nytt nett tar tid. Avslutningsvis forklarte hun hva Statnett gjør for å møte behov i alle deler av landet, med fokus på hva som har skjedd siden Nettutviklingsplanen 2019.

Bjørn Rune Stubbe fra Tensio presenterte hvorfor og hvordan vi utnytter distribusjonsnettet i 2020. Her forklarte han at nettselskap har begrensede muligheter for å møte behov for elektrifisering utover å bygge ny nettkapasitet. Begrensningen gjør det utfordrende å møte behov som kommer raskt, da nytt nett tar lang tid å realisere. I presentasjonen understreket han viktigheten av DSO-rollen i møte med økt elektrifisering.

Hallgeir Øyen fra Salmon Evolution holdt en presentasjon om landbasert matfiskproduksjon. Landbasert fiskeoppdrett har mange fordeler sammenlignet med sjøbasert, blant annet grunnet bedre kontroll på foring og rømming. Ved stopp i vannsystemet er det viktig å få systemet opp igjen innen få timer for å redusere risikoen for tap av produksjon. Det er noe potensiale for forbruksfleksibilitet i differansen mellom forventet og prioritert last, men dette er begrenset til noen timer for å ikke stresse fisken.

Ingrid Myrtveit fra Statnett hadde siste presentasjon om hvordan vi møter de to globale miljøkrisene klimaendringer og naturødeleggelser. Statnett sitt tiltakshierarki handler om å unngå utbygging der mulig, begrense og avbøte virkningene av nødvendige utbygginger og restaurere natur hvor vi må gjøre inngrep. Kompenserings tiltak har Statnett foreløpig ikke kommet langt med. Et godt kunnskapsgrunnlag er viktig for å finne gode tiltak, og Statnett samarbeider blant annet med universiteter for å øke denne kompetansen. En bærekraftig bruk av arealer er et vinn-vinn tiltak.

Paneldebatten handlet om vi tror det er realistisk å møte klimamålene, hvilket ansvar hver enkelt aktør har og hvordan vi i fellesskap skal nå de satte målene.